

grep [OPCJA]... WZORZEC [PLIK] ... - wypisuje wiersz pasujący do WZORCA

-v, --invert-match	wybierz linie nie pasujące
-e, --regexp=WZORZEC	użycie WZORCA jako wyrażenia regularnego
-i, --ignore-case	ignorowanie wielkości liter
-w, --word-regexp	dopasowanie do całego słowa
-x, --line-regexp	dopasowanie do całej linii
-c, --count	na wyjście podaje liczbę pasujących wierszy

uniq [OPCJA]... [WEJŚCIE [WYJŚCIE]] - wypisuje lub pomija powtórzone wiersze

-c, --count	poprzedzenie linii liczbą powtórzeń
-d, --repeated	wypisanie tylko powtórzonych linii
-i, --ignore-case	ignorowanie różnic między małymi i wielkimi literami
-u, --unique	wypisanie tylko linii unikalnych
-f, --skip-fields=N	bez porównania pierwszych N pól
-s, --skip-chars=N	bez porównania pierwszych N znaków

cut OPCJA... [PLIK]... - Wypisywanie wybranych części linii z każdego PLIKU na standardowe wyjście.

-b, --bytes=LISTA	wypisanie tylko tych bajtów
-c, --characters=LISTA	wypisanie tylko tych znaków
-d, --delimiter=OGRANICZNIK	użycie OGRANICZNIKA zamiast TABa jako separatora
-f, --fields=LISTA	wypisanie tylko tych pól oraz linii, które nie zawierają znaku ogranicznika, chyba że podana jest opcja -s
-s, --only-delimited	bez wypisywania linii nie zawierających ogranicznika

sort [OPCJA]... [PLIK]... - sortuje wiersze plików testowych

-r, --reverse	odwrotny porządek sortowania
--sort=SŁOWO	sortowanie wg SŁOWA: general-numeric (liczbowe) -g, human-numeric (liczbowe ludzkie) -h, month (miesiące) -M, numeric (liczbowe) -n, random (losowe) -R, version (wersji) -V
-u, --unique	z -c: sprawdzenie uporządkowania; bez -c: wypisanie tylko pierwszej z identycznych linii
-h, --human-numeric-sort	porównanie liczb z przyrostkami (np. 2K 1G)
-k, --key=KLUCZ	sortowanie wg KLUCZA określającego pola i typ

cat [OPCJA]... [PLIK]... - wypisuje plik na standardowe wyjście

-n, --number	numerowanie wszystkich linii na wyjściu
-b, --number-nonblank	numerowanie niepustych linii na wyjściu
-s, --squeeze-blank	nigdy więcej niż jedna pusta linia

mv [OPCJA]... ŹRÓDŁO... KATALOG - przenosi (zmienia nazwę) plik(u) katalogu

mkdir [OPCJA]... KATALOG... - tworzy katalog

wc [OPCJA]... [PLIK]... - wypisuje liczbę wierszy, słów i bajtów każdego z plików

-c, --bytes	wypisanie liczby bajtów
-m, --chars	wypisanie liczby znaków
-l, --lines	wypisanie liczby znaków nowej linii
-L, --max-line-length	wypisanie długości najdłuższej linii
-w, --words	wypisanie liczby słów

ls [OPCJA]... [PLIK]... - wypisuje zawartość katalogu i/lub informacji o plikach
-a, --all bez ukrywania plików zaczynających się od '.'
-l wyświetla właściwości plików/katalogów (prawa dostępu, datę i godzinę utworzenia, etc)

touch [OPCJA]... PLIK... - Uaktualnienie czasu ostatniego odczytu albo modyfikacji każdego PLIKU do bieżącego czasu.

-a zmiana tylko czasu dostępu
-c, --no-create bez tworzenia nowych plików
-m zmiana tylko czasu modyfikacji
-t CZAS użycie [[CC]YY]MMDDhhmm[.ss] zamiast bieżącego czasu

cp [OPCJA]... ŹRÓDŁO... CEL - skopiowanie ŹRÓDŁA do CELU lub KATALOGU

-p z zachowaniem praw
-R, -r rekursywnie kopiowanie podkatalogów (cały katalog)

rm [OPCJA]... PLIK... - usuwa PLIK

-R, -r usuwa cały katalog (rekursywnie)
-d, --dir usuwanie pustych katalogów

chmod [OPCJA]... UPRAWNIENIA... PLIK... - nadawanie praw katalogom/plikom

tr [OPCJA] 'CO' ['NA CO'] - zamienia lub usuwa znaki

-d, --delete usuwa znaki ze zbioru 'CO', a nie zamienia
-s, --squeeze-repeats zamiana ciągu takich samych znaków z CO na pojedyncze wystąpienia takich znaków

Klasy wyrażeń regularnych:

ZNAK1-ZNAK2	wszystkie znaki od ZNAK1 do ZNAK2, rosnąco
[:alnum:]	wszystkie litery i cyfry
[:alpha:]	wszystkie litery
[:blank:]	wszystkie odstępy poziome
[:digit:]	wszystkie cyfry
[:graph:]	wszystkie znaki drukowalne oprócz spacji
[:lower:]	wszystkie małe litery
[:print:]	wszystkie znaki drukowalne włącznie ze spacją
[:punct:]	wszystkie znaki przestankowe
[:space:]	wszystkie odstępy poziome i pionowe
[:upper:]	wszystkie wielkie litery
[=ZNAK=]	wszystkie znaki równoważne ZNAKOWI

katalog	co zawiera
/bin	binarne (wykonywalne) pliki najbardziej podstawowych narzędzi systemowych
/boot	pliki niezbędne do uruchomienia systemu (kernel, initrd, pliki bootloadera - w przypadku GRUB)
/dev	znajdujące się tutaj pliki nie są faktycznie plikami na dysku, lecz odnoszą się do urządzeń - za ich pośrednictwem system komunikuje się z urządzeniami (komunikacja niskopoziomowa)
/etc	pliki konfiguracyjne, ustawienia systemowe
/home	pliki określające ustawienia każdego użytkownika, ponadto jest on przeznaczony na zapisywanie danych, np. dokumentów, obrazków, muzyki i wszelkich plików których używamy na co dzień
/lib	systemowe biblioteki dzielone (shared l ibraries), zawierające funkcje które są wykonywane przez wiele różnych programów
/media	stąd mamy dostęp do nośników wyjmowanych (miejsce montowania nośników wymiennych) (np. pendrive, CD-ROM)
/mnt	tutaj natomiast są "montowane" dyski (w dystrybucjach takich jak Ubuntu, dyski są montowane w /media)
/proc	wirtualny katalog, zawierający dane o aktualnie uruchomionych procesach
/root	ustawienia użytkownika <i>root</i> - głównego administratora każdego systemu uniksowego, który ma maksymalne uprawnienia
/sbin	pliki wykonywalne poleceń, które mogą być wykonywane tylko przez administratora
/tmp	pliki tymczasowe
/usr	dodatkowe programy, które umożliwiają pracę zwykłemu użytkownikowi systemu
/var	pliki systemowe, ale których zawartość często się zmienia, jak logi programów/systemu, pliki html czy skrypty php/cgi wykorzystywane przez serwer www - inaczej mówiąc są to dane zapisywane przez system i ważniejsze programy